

Redactioneel

**Bart
Kiers**

Verplichte hulp

Het initiatief van De Vierstroom om familie te verplichten te helpen bij de zorg aan dementerende ouderen raakt een gevoelige snaar, getuige de talloze reacties op de berichtgeving. Het gaat om de extra's: wandelen, spelletjes doen, een praatje maken of bij de groep blijven als verzorgenden bezig zijn met andere bewoners. Die extra's kunnen zorginstellingen niet meer voor elkaar krijgen, zegt Vierstroom-directeur Jeroen van den Oever. De AWBZ is alleen genoeg voor de basiszorg.

Nu helpen de meeste familieleden al heel veel. Veel meer dan de vier uur per week waar De Vierstroom om vraagt. De meesten doen dat vanuit een intrinsieke motivatie. Vanuit liefde voor hun familieleden. Ouders hebben zo veel gegeven. Uit dankbaarheid en respect is het niet meer dan logisch voor hen om klaar te staan als zij zorg nodig hebben.

Maar helaas komt het ook voor dat kinderen nauwelijks omkijken naar hun ouders. Het is goed om familie aan te spreken op hun morele plicht. Instellingen kunnen bij de intake duidelijk maken dat er wat wordt verwacht. Het kan niet zo zijn dat je de demeterende ouders aflevert en je niet meer om hen bekommert. Maar er kunnen begrijpelijke redenen zijn voor beperkte inzet. Omdat kinderen te ver weg wonen, omdat de familieverhoudingen verstoord zijn of omdat de kinderen andere verplichtingen hebben. Dan werkt dwang niet. Andersom zijn er ook verhalen van familieleden die dolgraag willen helpen, maar die letterlijk worden weggejaagd omdat de instelling hen alle zorg uit handen neemt. Instellingen zijn ook niet altijd duidelijk tegenover familie wat zij kunnen doen. Dat zorgorganisaties zelf veel kunnen doen om familie te betrekken bij de zorg voor hun naasten blijkt uit initiatieven als 'Houd de naaste vast' van Publicarea.

De Vierstroom wil dat familieleden zich ook voor andere dementerenden inzetten. Activiteiten voor de hele groep. Dat kan op weerstand stuiten. Voor je eigen ouders, prima, maar voor wildvreemden? Mantelzorg moet maatwerk zijn. Familie moet zelf kunnen bepalen in welke mate en hoe.

» kiers@zorgvisie.nl

5 vragen aan...

Jan den Ouden

'Zorg en woningbouw moeten tot elkaar komen'

De nieuwbouw van zorglocatie Amaris De Veste in Naarden, die in september van start gaat, is bijzonder. Het project wordt gefinancierd via een joint venture waarin zorggroep Amaris en woningcorporatie Habion zitten. Deze combinatie gaat zeker nog vijf andere nieuwbouwprojecten realiseren. *Zorgvisie* sprak met Jan den Ouden, bestuurder van Amaris Zorggroep.

Veel zorgorganisaties vrezen het beleid voor scheiden van wonen en zorg. U lijkt de gouden oplossing gevonden te hebben. Hoe steekt het in elkaar? 'Wij zijn vier jaar geleden op zoek gegaan naar oplossingen voor dit probleem, omdat wij met vrij oud vastgoed zaten en nieuwbouw niet helemaal alleen konden financieren. Bovendien heeft het klassieke verzorgingshuis zijn langste tijd gehad. Met Habion hebben we een goede samenwerkingsmodus kunnen vinden om onze huizen om te vormen tot woon- een leefgemeenschappen voor senioren. Die samenwerking ziet er zo uit dat zij de bebouwing realiseren en wij de grond inbrengen. Het gaat in totaal om een investeringsbedrag van ongeveer honderdvijftig tot tweehonderd miljoen euro. Habion en Amaris zitten samen in een vennootschap onder firma (vof) met een fifty-fifty zeggenschap. De vof is eigenaar van het vastgoed. Habion doet de ontwikkeling en het beheer en Amaris is verantwoordelijk voor de exploitatie van zowel de woningen als de service- en zorgverlening.'

Wat zijn de voordelen van deze constructie? 'Ten eerste houden wij zeggenschap over het vastgoed en de grond, die we voor een marktconforme prijs hebben ingebracht. Deze worden volledig eigendom van de vof. Ten tweede dragen we als zorgorganisatie niet het volle risico van een vastgoedproject. Andersom betekent dit voor Habion dat zij niet het volledige risico dragen. Financiers zien graag van dit soort constructies. Bovendien is het ook nuttig voor de corporatiesector, omdat zij ook niet barsten van het geld. Habion is overigens een corporatie die zich specialiseert in ouderenhuisvesting, dus die gaat niet ineens andere dingen doen met dit vastgoed. Ten derde zijn we nu helemaal voorbereid op het scheiden van wonen en zorg. Zowel voor mensen die de huur nog uit de AWBZ vergoed krijgen als voor mensen die de huur al zelf betalen, zijn deze woon/zorgcombinaties geschikt en is de exploitatie goed rond te krijgen. Een appartement kost ongeveer zeshonderd euro in de maand. Wij denken dat onze klanten, die voor

zeventig procent in de sociale sector huren, dit goed kunnen opbrengen. Mensen met een grotere portemonnee kunnen duurdere appartementen huren. Via het zogenoemde Robin-Hoodprincipe (appartementen met een hogere huurprijs dragen bij aan appartementen met een sociale huurprijs) houden we het project betaalbaar voor iedereen.'

Klinkt als een win-winsituatie. 'Ja, en er zijn nog meer voordelen. Door de slechte tijden in de bouw hebben we heel voordelig kunnen aanbesteden. Deze meevaller komt nu niet alleen ten gunste van de woningbouwcorporatie, maar ook van de vof. Wij als zorgondernemer profiteren daar dus ook van mee. Door elkaars expertise te benutten, maar ook de bereidheid te hebben samen de risico's te dragen, creëren we nieuwe kansen.'

Wat gebeurt er als het fout gaat? 'Het kan fout gaan als alle woningen leeg blijven staan. Maar we denken dat zowel een groot deel van onze bestaande cliënten als potentiële cliënten interesse heeft om in de nieuwbouw te wonen. Dat blijkt ook uit marktonderzoek. Daarnaast hebben we op de begane grond plek voor verhuur aan specifieke bedrijven. Partijen die belangrijk zijn voor senioren, zoals gezondheidscentra, horeca of andere dienstverleners, kunnen in het project bedrijfsruimte huren. Zo wordt het aantrekkelijk voor cliënten en krijgt het geheel ook de sociale functie van ontmoetingsplek, een belangrijke functie die een traditioneel verzorgingshuis nu ook heeft.'

Is het dé oplossing voor scheiden wonen en zorg? 'Ik wil in ieder geval wel een oproep doen aan de zorg en de woningbouw om tot elkaar te komen want met een beetje creativiteit is heel veel mogelijk. De paradox van 'scheiden van wonen en zorg' is dat de zorgorganisaties en corporaties juist intensiever met elkaar moeten optrekken.' (WVDE)